

L. M. 1954/55

Zarys planu organizacji
dwuletniego Studium Nauczycielskiego Pedagogiki Specjalnej
w Warszawie.

I. Cele i zadania S N P S.

Oprócz innych prac celem dwuletniego SNPS jest przygotowanie wykwalifikowanych nauczycieli do szkół specjalnych dla dzieci i młodzieży umysłowo upośledzonych, przewlekłe chorych, głuchych, moralnie zagrożonych, niewidomych i kalekich. Po uzyskaniu większego lokalu, Studium kształcić będzie wychowawców do zakładów specjalnych i wychowawczyń przedszkoli specjalnych /po przygotowaniu dla nich odpowiednich, specjalnie przystosowanych programów/.

II. Słuchacze SNPS.

Słuchaczami SNPS są urlopowani nauczyciele szkół podstawowych, zawodowych i licealnych, którzy mają pełne kwalifikacje do nauczania w szkołach podstawowych i przynajmniej 2 lata praktyki nauczycielskiej. Po otwarciu Studium dla wychowawców i wychowawczyń przedszkoli przyjmowani będą wychowawcy i wychowawczynie zakładów wychowawczych i przedszkoli, którzy mają wykształcenie średnie /pedagogiczne, ogólnokształcące lub zawodowe, kwalifikujące ich na te stanowiska/ i przynajmniej 2 lata pracy wychowawczej.

O przyjęciu kandydata na Studium decyduje opinia o jego pracy, wystawiona przez Wydział Oświaty i pozytywny wynik egzaminu wstępnego.

III. Organizacja studiów.

Studia w SNPS trwają 2 lata. W trzecim roku, w czasie wykonywania swoich zajęć w szkole lub zakładzie specjalnym, absolwent pisze pracę dyplomową, którą musi nadesłać do oceny Studium i zgłosić się w terminie wyznaczonym przez Dyрекcję Studium do jej obrony. Dopiero po przyjęciu pracy dyplomowej absolwent SNPS otrzymuje dyplom nauczyciela /lub wychowawcy/ szkoły specjalnej.

Dwuletni okres studiów w SNPS podzielony jest na 4 semestry: I i III od 1 września do 31 stycznia, II i IV od 1 lutego do 30 czerwca. W pierwszym semestrze wszyscy słuchacze mają wspólne wykłady i zajęcia. Jeden dzień w tygodniu przeznaczony jest na zwiedzanie ośrodków opieki nad matką i dzieckiem, placówek leczenia długotrwałego dzieci oraz szkół i zakładów specjalnych. Celem tych wycieczek jest zapoznanie wszystkich słuchaczy z formami opieki nad dzieckiem w Polsce Ludowej oraz wybór odpowiedniego działu.

Wykłady odbywają się według załączonej siatki godzin.

W drugim semestrze jest już podział na odpowiednie działy /umysłowo upośledzonych, przewlekłe chorych i kalekich, głuchych, moralnie zagrożonych; niewidomych/. Dochodzą tu już przedmioty specjalistyczne

/patrz siatka godzin/ oraz dydaktyka przedmiotów /dydaktyka jęz.polskiego, matematyki, fizyki, przyrody, historii i geografii/. Jeden dzień w tygodniu przeznaczony jest na hospitowanie lekcji w szkołach specjalnych /każdy dział w swojej specjalności/, obserwację dzieci, oraz pracę w Muzeum Szkolnictwa Specjalnego i Pracowniach.

Po takich hospitacjach metodycy poszczególnych działów przeprowadzają ze słuchaczami swojego działu odpowiednie kons^{wers}erwatoria, na których wyjaśniają różne wątpliwości i podają wskazówki co do dalszych obserwacji.

W tym też semestrze wprowadza się dla każdego działu osobno charakterystykę dziecka specjalnego oraz omawianie akcji profilaktycznej w tej dziedzinie.

Prace ręczne klas niższych w tym semestrze tematycznie i organizacyjnie dostosowują się do potrzeb danego działu.

Dla działu moralnie zagrożonych dochodzi w tym semestrze analiza poszczególnych wypadków rewalidacji moralnie zagrożonych.

Odpadają natomiast we wszystkich działach wykłady z anatomii i fizjologii człowieka oraz anatomii i fizjologii układu nerwowego /Pawłow/. Dodatkowe w tym semestrze 2 godz./ w sumie 4 godz./ psychologii dziecka wykorzystane będą dla wszystkich słuchaczy na ćwiczenia z tego przedmiotu.

W drugim roku studiów / III i IV semestr/ wprowadza się przedmioty specjalistyczne i praktykę pedagogiczną. Mamy więc takie przedmioty jak: metodyka, schorzenia dziecięce, kryminologia nieletnich, ustawaodawstwo i sądy dla nieletnich, metodyka wychowania fizycznego, dzieje opieki nad dzieckiem specjalnym, zajęcia pozalekcyjne. Z zakresu przedmiotów ogólnych dochodzą takie wykłady i zajęcia jak: ortofonia praktyczna z ćwiczeniami, pedagogika specjalna, psychopatologia dziecka, rewalidacja kalek i organizacja szkolnictwa specjalnego.

Słuchacze w tym roku odbywają 8 tygodniowych praktyk w różnych szkołach i zakładach na terenie całej Polski, gdzie prowadzą lekcje praktyczne, zajęcia pozalekcyjne, dyżury wychowawcze i inne prace pedagogiczne. Praktyki takie odbywają się w zasadzie w ostatnim tygodniu każdego miesiąca, za wyjątkiem m. grudnia - gdzie wypadają ferie zimowe i m. czerwca przeznaczonego na egzaminy końcowe. Duży nacisk będzie położony na udział słuchaczy w pracach Pracowni Studium i Muzeum Szkolnictwa Specjalnego.

IV. Organizacja wykładów, seminariów i ćwiczeń w SNPS.

Wykłady na SNPS dzielą się na: 1/ ogólne - dla wszystkich działów z jednego semestru, 2/ grupowe - dla pewnej części słuchaczy ze wszystkich działów jednego semestru i 3/ działowe - dla słuchaczy z jednego działu Seminarium - na 1/ ogólne - dla wszystkich działów i 2/ grupowe - dla pewnej części słuchaczy z różnych działów.
Ćwiczenia - na 1/ ogólne - dla wszystkich słuchaczy 2/ grupowe - dla

pewnej części słuchaczy z różnych działów i 3/ działowe - tylko dla słuchaczy z jednego działu.

Wykłady ogólne:

1. Marksizm - leninizm	semestr I,II,III,IV
2. Anatomia i fizjologia człowieka	" I
3. Anatomia i fizjologia układu nerwowego/Pawłow/	" I
4. Rozwój fizyczny i higiena szkolna	" I,II
5. Psychologia dziecka	" I,II,III,IV
6. Pedagogika specjalna	" III,IV
7. Psychopatologia ogólna	" I i II
8. Psychopatologia dziecka	" III,IV
9. Fonetyka	" I,II
10. Rewalidacja kalek	" III,IV
11. Organizacja szkolnictwa specjalnego	" III
12. Techniki formy zajęć pozalekcyjnych	"

Wykłady grupowe:

1. Język rosyjski /2 grupy: dla zaawansowanych i początk/	" I,II,III,IV
2. Dydaktyka przedmiotów/3 grupy: humanistyczna, matem.-fizyczna, przyrod.-geograficzna/	" II,III

Wykłady działowe:

1. Metodyka /dla każdego działu inna/	" III,IV
2. Metodyka wychowania fizycznego/j.w./	" IV
3. Zajęcia pozalekcyjne specjalistyczne /j.w./	" III,IV
4. Charakterystyka dziecka specjalnego i akcja profilaktyczna /j.w./	" II,III,IV
5. Dzieje opieki nad dzieckiem spec./dla działu umysłowo upośł. głuchych i niewidomych/	" III,IV
/dla działu przewl. chorych, mor. zagrożonych i kalekich/	" IV
6. Organizacja szkolnictwa specjalnego/dla każdego działu inna/	" IV
7. Schorzenia dziecięce/dla działu przewlekłe chorych i kalekich/	" III,IV
8. Analiza poszczególnych wypadków rewalidacji mor. zagrożonych /dla dz. mor. zagrożonych/	" II,IV
9. Kryminologia nieletnich /dział mor. zagrożonych/	" III,IV
10. Ustawodawstwo i sądy dla nieletnich	" III
11. Fonetyka /dla działu głuchych/	" III,IV

Seminaria ogólne:

1. Seminarium pedagogiczne	" I,II
----------------------------	--------

Seminaria grupowe

1. Marksizm - leninizm /2 grupy/	" I,II,III,I
----------------------------------	--------------

Ćwiczenia ogólne

1. Praktyka /zwiedzanie placówek opieki nad matką i dzieckiem, ośrodków leczenia społecznego, szkół i zakładów specjalnych/	semestr I
2. Śpiew /z wyjątkiem dzieła głuchych w II semestr./	" I, II
3. Rysunek /za wyjątkiem dzieł niwidomych w II semestr./	" I, II

Ćwiczenia grupowe

1. Psychologia dziecka /2 grupy/	" II
2. Ortofonia praktyczna z ćwiczeniami /5 grup po 10 osób/	" III, IV
3. Prace ręczne /3 grupy: szycie, papier i tektura, drzewo i metal/	" I, II
4. Prace ręczne klas niższych /przed podziałem na spec/	" I

Ćwiczenia działowe

1. Praktyka / z każdym działem/	" II, III, IV
2. Konserwatoria /j.w./	" II
3. Prace ręczne klas niższych /za wyjątkiem dzieła moralnie zagrożonych/	" II
4. Ćwiczenia w grupach /wyznaczonych przez metodyków/ w Muzeum Szkolnictwa Specjalnego i w Pracowniach Studium	" II, III, IV

Wykaz wszystkich przedmiotów z uwzględnieniem tygodniowej ilości godzin przeznaczonych na ich realizację podany jest w załączonym planie zajęć w SNPS.

V. Uwagi końcowe.

Powyższy plan organizacji dwuletniego Studium Naucz. Pedagogiki Specjalnej nosi charakter tymczasowy. Po rocznej praktyce zostanie on poddany gruntownej analizie i racjonalizacji.